

SÈRIE 1

EXERCICI 1. Anàlisi crítica de fonts

[2,5 punts]

1.1.

(0,50 punts).

L'alumnat ha d'indicar entre diferents idees del text:

- En el text la diputada republicana radical Clara Campoamor critica les formacions d'esquerres per defensar que el dret de vot de les dones només podrà ser efectiu quan aquestes demostrin que tenen una orientació autènticament republicana.
- També és correcte assenyalar que el text mostra de forma implícita que hi ha sectors d'esquerres crítics amb l'establiment del vot femení en el text constitucional republicà que s'acabaria aprovant el desembre del 1931.
- Campoamor argumenta, en favor del vot femení, que, si les dones són necessàries per pagar impostos també ho han de ser, independentment de la seva ideologia i formació cultural i professional, per votar a les eleccions o en qualsevol consulta popular.

1.2.

(0,50 punts).

L'alumnat ha d'indicar entre diferents idees de l'al·locució de Pilar Primo de Rivera:

- En el text la líder falangista Pilar Primo de Rivera afirma que el paper de la dona en la política ha de tenir una vocació de submissió i seguidisme al lideratge i protagonisme de l'home.
- Un paper gregari, el de la dona, que hauria de fer-se extensiu a la resta d'àmbits de la vida pública i privada.

1.3.

(1,5 punts: es descomptaran 0,18 punts per cada idea que no aparegui en la redacció de l'alumnat).

- Clara Campoamor afirmava que, en el nou règim republicà proclamat i establert a partir de l'abril del 1931, les dones, independentment de la seva classe social, havien de tenir els mateixos drets polítics i socials que els homes.
- Aquesta declaració d'igualtat entre dones i homes no anava adreçada únicament als homes de dretes, sinó també i especialment al món masculí de les esquerres.
- L'alumnat pot especificar en aquesta redacció els diferents punts de vista existents, a favor i en contra, en les esquerres espanyoles sobre el sufragi masculí.
- Finalment, la Constitució del 1931 recollí el dret del sufragi universal igual d'homes i dones.
- També es pot assenyalar com part de la narrativa sobre els drets de la dona que aquests no quedaren limitats al dret del sufragi, sinó també a l'equiparació jurídica amb l'home dins del matrimoni (Llei de divorci...).
- Per contra, el text de Pilar Primo de Rivera, contextualitzat en els primers anys del règim franquista, trencava amb la idea d'igualtat que la constitució de la Segona República establí en la participació política d'homes i dones.
- L'al·locució de Pilar Primo de Rivera destacava l'obligatorietat moral del paper subsidiari de la dona envers l'home en tots els àmbits de la vida: tant el privat com el públic.
- En aquest cas, l'alumnat també pot explicar algunes de les implicacions morals del paper de la dona al llarg del règim franquista: mestressa de casa, treballadora fins el moment del matrimoni i, especialment, el paper de mare (molt ben valorada pel franquisme la condició de família nombrosa: política de potenciació de la natalitat).

EXERCICI 2. Situa't en el temps utilitzant termes històrics.

OPCIÓ A

[2,5 punts]

1,5 punts: Valoració del contingut de la redacció (es descomptaran 0,16 punts per cada idea que no aparegui en el contingut).

1 punt: Ús correcte de cinc termes històrics (l'alumnat haurà de subratllar en el seu escrit cadascun d'aquests conceptes).

Sindicat Únic, pistolisme, trienni bolxevic, La Canadenca i patronal.

L'alumnat haurà de tenir en compte en el contingut de la seva narració o informe les idees següents:

- Context socioeconòmic de la Primera Guerra Mundial: exportacions, manca de queviures, alça de preus i fam.
- Crisi social: esclata el 1917 amb la vaga general del mes d'agost convocada per la CNT i la UGT.
- Crisi econòmica de postguerra.
- Moment d'expansió dels sindicats de classe UGT i CNT. Aquesta darrera es reorganitza el 1918 en l'anomenat Congrés de Sants.
- Esclat el 1919 de la vaga de La Canadenca: explicar en què va consistir i la seva durada. Cal destacar la reivindicació dels vaguistes de la jornada de vuit hores.
- Indicar que la conflictivitat social a Catalunya no va ser excepcional, sinó que estava estesa per tota Espanya: fer esment a Andalusia i el País Basc, i a l'anomenat "trienni bolxevic", concepte que té a veure amb l'impacte de la Revolució Russa en el moviment obrer espanyol i català.
- El fenomen del pistolisme a Catalunya (1918-1923): la rivalitat entre els Sindicats Únics de la CNT i els Sindicats Lliures que conduí als assassinats de l'advocat republicà Francesc Layret, el líder cenetista Salvador Seguí i el primer ministre conservador Eduardo Dato, entre d'altres.
- El posicionament anticenetista d'alguns sectors patronals i de la Capitania General de Catalunya i el suport d'aquests dos sectors al pistolisme antianarquista dels Lliures.
- Tota aquesta conflictivitat social fou un dels factors que afavorí la preparació i realització del cop d'estat de Miguel Primo de Rivera el setembre del 1923.

OPCIÓ B

[2,5 punts]

1,5 punts: Valoració del contingut de la redacció (es descomptaran 0,16 punts per cada idea que no aparegui en el contingut).

1 punt: Ús correcte de cinc termes històrics (l'alumnat haurà de subratllar en el seu escrit cadascun d'aquests conceptes).

Proletariat, eixamples, Liceu, Exposició Universal de Barcelona i èxode rural.

L'alumnat haurà de tenir en compte en el contingut de la seva narració o informe les idees següents:

- Les transformacions urbanes es traduïren en l'expansió de les ciutats més enllà dels seus barris antics.
- La construcció dels eixamples, amb les seves amples avingudes i edificis de pisos i mansions.
- L'aparició de barris obrers i industrials a les rodalies de les grans ciutats.
- Arquitectònicament les ciutats es distribueixen per barris fabrils als afores de les ciutats, on s'estableixen noves fàbriques i nous habitatges obrers en condicions de contaminació atmosfèrica com a conseqüència del fum i productes químics que es desprenien de les fàbriques.
- Per tant, cal indicar que la segregació urbana suposa l'establiment de jerarquies socials per barris: cal indicar el valor simbòlic i real del Teatre del Liceu com a espai social de la burgesia barcelonina.
- També s'ha d'esmentar el model d'habitatges i mansions de la burgesia urbana.
- Caldrà explicar cadascun dels sectors socials que hi ha a les ciutats amb alguna de les seves característiques més destacables: obrers fabrils, sectors serveis, entre els quals hi ha el servei domèstic (aquest, dominat per dones); la burgesia urbana; les classes mitjanes, amb periodistes i advocats, entre d'altres.
- Fer esment del fenomen de l'èxode rural.
- Com a exemple d'aquesta modernització urbana i industrial, l'alumnat haurà de fer esment de l'Exposició Universal de Barcelona de 1888.

EXERCICI 3. Exposa un tema a través dels descriptors del glossari

Contesteu un dels dos enunciats o preguntes, *a* o *b* [2,5 punts].

1 punt: Descripció i explicació dels continguts (es valorarà positivament amb 0,25 punts cada idea o contingut que respongui a l'enunciat de la pregunta).

1 punt: Raonament i valoració dels canvis o continuïtats.

0,5 punts: Breu conclusió o balanç general.

OPCIÓ A

[2,5 punts]

L'alumnat hauria d'indicar les dues similituds i les dues diferències següents:

- Similitud: Els dos cops d'estat (1923 i 1936) van rebre el suport majoritari dels sectors empresarials i patronals d'Espanya, així com de la pràctica totalitat de la jerarquia de l'Església catòlica.
- Similitud: Ambdós cops d'estat van estar precedits d'una situació de violència política i social (fer esment del pistolerisme sindical i patronal abans del cop de Primo de Rivera del 1923; i, pel que respecta al cop de juliol del 1936, constatar la violència de la revolució d'octubre del 1934 i el seguit d'assassinats polítics, tant d'esquerres com de dretes, que, a la primavera del 1936, precediren el cop dels militars rebels a la Segona República).
- Diferència: Mentre que el cop d'estat de Primo de Rivera del 1923 va triomfar, el cop del 1936 va fracassar inicialment i donà pas a una guerra civil d'una violència desfermada en ambdós bàndols.
- Diferència: El cop d'estat de Primo de Rivera del 1923 va rebre el suport d'alguna organització política i sindical d'esquerres (per exemple, del lerrouxisme i de la UGT). Per contra, el cop cívic i militar del juliol del 1936 es va orientar contra tota formació política i sindical d'esquerres sense distinció.

OPCIÓ B

[2,5 punts].

L'alumnat ha d'incloure en la seva resposta sobre el sistema polític de la Restauració dues de les idees següents:

- El rei legisla amb les Corts.
- Sufragi censatari entre 1876 i 1890 defensat per unes corts que havien estat controlades pel Partido Conservador en el moment de la redacció de la Constitució i sufragi universal masculí el 1890 amb govern liberal.
- Sistema parlamentari bicameral.
- Importància del caciquisme per controlar els resultats de les eleccions. Els alumnes poden parlar del "torn pacífic".
- Marginació de les forces polítiques republicanes i obreristes d'esquerrres.

L'alumnat ha d'incloure en la seva resposta sobre el sistema polític sorgit del procés de transició democràtica al llarg dels anys setanta del segle XX dues de les següents idees:

- La Llei de reforma política de 1976 obria el camí a la convocatòria d'eleccions que el govern d'Adolfo Suárez va negociar amb l'oposició antifranquista.
- Es va aprovar una llei electoral el 1977 que introduïa el sufragi universal per a homes i dones.
- Es varen legalitzar els partits polítics antifranquistes, fins i tot el Partido Comunista de España (PCE).
- La Llei electoral de 1977 establí un sistema parlamentari bicameral, com al sistema de la Restauració de 1875-1876.
- Les primeres corts democràtiques crearen la comissió que redactaria l'anomenada Constitució de 1978: en aquesta constitució el rei no disposava de cap responsabilitat política.

EXERCICI 4. Posa a prova els teus sabers

Marca la resposta correcta d'aquestes 10 preguntes (cada encert té un valor de 0,25 punts; cada error penalitza 0,08 punts; les respostes en blanc no computen).
[2,5 punts].

Solució: 1c, 2c, 3b, 4b, 5b, 6b, 7d, 8c, 9d i 10c.

El total de l'exercici no pot ser negatiu, és a dir, que si un alumne les contestés totes i totes malament, la puntuació total de l'exercici 4 seria zero.

Correctes	Incorrectes	Puntuació
10	0	2,5
9	0	2,25
9	1	2,17
8	0	2
8	1	1,92
8	2	1,84
7	0	1,75
7	1	1,67
7	2	1,59
7	3	1,51
6	0	1,5
6	1	1,42
6	2	1,34
6	3	1,26
6	4	1,18
5	0	1,25
5	1	1,17
5	2	1,09
5	3	1,01
5	4	0,93
5	5	0,85
4	0	1
4	1	0,92
4	2	0,84
4	3	0,76
4	4	0,68
4	5	0,6
4	6	0,52

Correctes	Incorrectes	Puntuació
3	0	0,75
3	1	0,67
3	2	0,59
3	3	0,51
3	4	0,43
3	5	0,35
3	6	0,27
3	7	0,19
2	0	0,5
2	1	0,42
2	2	0,34
2	3	0,26
2	4	0,18
2	5	0,1
2	6	0,02
2	7	0
2	8	0
1	0	0,25
1	1	0,17
1	2	0,09
1	3	0,01
1	4	0
1	5	0
1	6	0
1	7	0
1	8	0
1	9	0
0	---	0